

Tieši šobrīd Ādažu novada mežos tiek izrādīts trilleris:
„Sēņotājs pret Cūkmenu. Atnācu, ieraudzīju, ~~negriezu~~ piesārņoju”

Jau vairākus gadus, vērojot Ādažu poligona mežus un cilvēkus, kas vasaru beigās un rudenos makten masveidīgi ierodas lūkot pēc dabas veltēm, rodas nepārvarama vēlēšanās (vismaz) izteikties... iemesls gan ir gaužām skumjš: neviens nenoliegs, ka Iļķenes, Kadagas un Āņu apkārtnes meži ir fantastiskas sēņošanas vietas, kā arī vietas, kas „fantastiski” slīkst atkritumos un pilnīgi neticamā kārtā šī atkritumu „mistiskā” uzrašanās saskan ar sēņošanas sezonas iestāšanos.

Pagājušajā rudenī ņēmu piekabi, atkritumu maisus un devos savākt to, ko „dabas draugi” atstājuši – vienā nelielā, apmēram, 500 m garā ceļa posmā. Ziemā un pavasarī, braucot mājās, acis priecēja tīrās ceļmalas (protams, tikai attiecīgajā posmā), līdz šī gada augustā viss sākās no gala. Tā nu aizvakar atkal ņēmu atkritumu maisus un devos mežā... žēl, ka ne sēnēs, bet „pudelēs”. Jāpiezīmē, ka diemžēl arī superpopulārās vislatvijas talkas šos mežus „neaizsniedz”.

Lai savāktu atkritumus gar nelielā meža celiņa malām, vajadzēja vismaz stundu un divus 250 litrīgus atkritumu maisus. Iespējams, tas neskan gana biedējoši un drausmīgi... tad atliek vien likt lietā kalkulatoru un vecās labās matemātikas formulas no 8. klases mācību vielas, lai saprastu cik daudz mēslu tiek izkaisīti visā poligonā un tā tuvējās iecienītajās sēņošanas vietās. Nezinu, negribas tos ciparus pat skatīties – tā vietā labāk pacelšu vēl pāris pudeles.

1. attēls. „Smēķēšana var pasliktināt asinsriti un izraisīt impotenci”. ...redzams, ka tā izraisa impotenci ne tikai ”tur lejā”, bet arī galvā.

Tā nu lasīdams visus mēslus, protams, pamatīgi „uzvilkos” un to dažu stundu laikā, manuprāt, paguvu nolādēt visas pasaules alkoholiķus (kā gan lai citādi nosauc tos, kas pat sēņot brauc ar spirtoto kabatā?), arī sēņotājus kā sociālu šķiru, lai gan saprotu, ka ne visi ir „cūkas” (tomēr atkritumu daudzums ļauj secināt, ka kādi 50% ir gan), kā arī pats par sevi saprotams, uz mūžiem uzliku tumšu, necaurredzamu lāstu katram, kas nometis jeb ko neorganisku zaļajās sūnās.

2. attēls. „Mcdonalds” ir visur – tiešām visur.

Visvairāk mani mulšina divas lietas. Pirmkārt, sēņotāju rīcības pretrunība: braukt pie dabas, lai iegūtu veselīgas veltes, tajā pašā laikā dzerot līdzīgi paņemtus alkoholiskus dzērienus un rijot „bigmakus”. Diez vai dabas velšu iegūšana, lai nodrošinātu sevi ar veselīgu pārtiku, jeb kādā veidā ir savietojama ar Makdonalda „burgeru” tiesāšanu turpat līdzās (...es vēl neko neteiktu, ja Makdonalds tajās bulkās liktu iekšā latvijas autentisko gaileni vai baraviku, bet piekritīsiet – tas ir tikpat neiespējami kā jūdam vai musulmanim likt apēst cūkgaļas kumosu). Kā viens cilvēks var dzīvot tādās pretrunās?

Un otrkārt mulšina ļaudīs mītošais ļaunums: iet uz mežu, ņemt no tā labumus, griezt, plūkt, cirst, bet pretī apzināti nodarīt tam pāri – piemēslot, saindēt, saplēst – turpat un tajā pašā laikā. Ar vienu roku ņem, ar otru vēl sit. Kas tā par tādu tautas mēroga slimību?! Sāku domāt līdzībās: Kā normālam cilvēkam parasti būtu jāizturas pret tiem, kas viņu baro, mīl, ļauj pie sevis dzīvot, uztur un dāvā tiem dzīvību? ...pret māti, tēvu, ģimeni, ZEMI? ...it kā vajadzētu labi izturēties, būt pateicīgam, bet ziniet, kā izrādās, nē, tā nebūt nav. Zeme ir tā vieta, kur cilvēks nāk pasaulē, uz kuras tas dzīvo un tā ir arī tā, kas pēc divkājainā nāves to gādīgi pieņem atpakaļ savā klēpī. Zeme ļauj pa sevi bradāt; mežs un koki cilvēku vistiešākajā veidā notur pie dzīvības, sniedzot skābekli. Neliekuļojot un nepārspīlējot, varu teikt – mežs cilvēkam vajadzīgs kā skābeklis. Bet tas arī vēl nav viss: zeme vēl arī baro cilvēku. Arī uz mežu cilvēks dodas paņemt sev dažādas veltes, ko tur var dabūt – sēnes, ogas... nu jā, arī Ziemassvētku eglītes vairumā, lai pēc tam tās visas izmestu miskastē, bet tas jau ir cits – decembra numura -

stāsts. Tātad – cilvēks paņem sēnes un ogas un apmaiņā pret to un visu iepriekš uzskaitīto un neuzskaitīto, ko mežs un daba tam dāvā, viņš atstāj ATKRITUMUS! ...ir jāsaprot, ka mežam NEKO nevajag atstāt – tā ir vislabākā samaksa. Paņem sēni un ej prom, neatstājot tur ne savu smaku, nedz pudeli, nedz sviestmaižu salveti. Neko. Ved to visu mājās. Aizved kaut līdz Kadagai – tur ir miskastes. Ved pie manis uz mājām – tās ir turpat netālu – Ilķenē (māju nosaukums „Stirniņas”). Es atļaušu izmest neko par to neprasot pretī, bet tikai, LŪDZU, neatstāj mežā, jo tur tas nevienam nav vajadzīgs un nekā laba nedara – tikai ļaunu.

3. attēls. „LVM” atstātais mantojums savam „auklējamojam”

Jāsaka, ka lasot visus tos atkritumus, kļūva gandrīz vai aizraujoši minēt, ko pārsteidzošu atradīšu nākamo. Aplūkojot bagātīgo klāstu, ko sēņotājs „nesavtīgi” atstājis barterī mežam apmaiņā pret tā devumu, tā vien šķiet, ka latviešu tauta (ieskaitot, protams, lielu daļu krievu mēlē runājošo „latviešu” – par to droši var spriest pēc atstātajām lietām) bez alkohola pudeles nespēj ne tikai just līdz hokejistiem, bet pat sēņot (!) ...vai tiešām tā ir tik šausmīga nodarbe, ka to var veikt tikai „pālī”? ...un es te domāju tieši „pālī”, nevis vieglā reibonī, jo ar tādu lērumu un sortimentu pudeļu, kas atrodamas mežā pēc nieka 2 mēnešiem sēņu sezonas, kārtīgā „žvingulī” visos šos mēnešus varētu noturēt vismaz pusi tuvējā Ādažu novada iedzīvotāju. Un galu galā rodas jautājums: ja reiz tā sēņošana ir tik briesmīga, ka skaidrā to paciest nav iespējams, KĀPĒC MOCĪTIES? ...vai tiešām šajos ekonomiski grūtajos laikos nav nekā lietderīgāka ko darīt? ...diez vai tās 3 burciņas sēņu, kas salasītas, lai ziemā būtu ko uzgrauzt, ir līdzvērtīgas tai naudai, kas iztērēta par līdzīgiem šampaniešiem, degvīniem, burgeriem un snikeriem un citiem „neaižstājamiem sēņošanas aksesuāriem”. Vēl mazāk ticams, ka salasīto veselīgo produktu lietošana uzturā spēs aknām atlīdzināt to ļaunumu, kas tām nodarīts sēņošanas laikā. Plus vēl maksa par degvielu un sodi par CSN pārkāpumiem – par

stāvēšanu neatļautās vietās, kādu tagad poligona teritorijā ir ne mazums (un pilnīgi pamatoti. Patiesībā, vajadzētu vēl.) Jā, un draudī dzīvībai, par kuriem vēstī poligona uzraksti mežmalās („Uzmanību, šauj. Bīstami dzīvībai” u.tml.)? Tie arī ir pāris gaileņu vērti? ....ak jā... piemirsu, ka cilvēkam, kuram grādīgais ribās, jūra ir līdz potītēm un lodes jau nu viņu ne tik neskar...

Īpaši nepatīkami starp atkritumiem redzēt tādas, kurus tur atstājuši paši cienījamās a/s „Latvijas Valsts meži” darboņi. Nav jau arī brīnums, ka cilvēki mēslo, ja „Latvijas Valsts mežu” pārstāvji paši sevis radītajam „cūkmenam” aiz muguras lidina sūnās atkritumus. Lieta tāda, ka LVM pēdējo divu gadu laikā izveidoja vismaz 5 cirmsas netālu no poligona. Pēc tam, kā jau tas nepieciešams, tika sūtīta brigāde, kas nodarbojās ar jauno stādu likšanu zemē, lai atjaunotu mežu, bet kartona kastu fragmenti un līmlentes, ar kurām tās bija aizlīmētas, protams, palika turpat mētājoties... ...ko Tu varenam padarīsi – viņš taču pārstāv valsts uzņēmumu, kurš attiecīgi pārstāv šo zemi. Atliek nopūsties un tos mēslus aiz viņiem savākt.

Tā nu lasīdams, brīnīdamies, mazliet lādēdamies, bet daudz biežāk smaidīdams, jo, ziniet, esot pie dabas un vēl darot labu darbu, Tu, cilvēks, nenovēršami saņem milzīgu pozitīvu emociju lādiņu (kaut ikkatrs to saprastu – tad šim rakstam nebūtu vispār jāeksistē), es sāku prātot par to, kur savā attīstībā iet cilvēks kā materiāla būtne un kāds viņš tīri fiziski izskatīsies pēc kādu turpmāko 1000 gadu „evolūcijas”, attīstoties pašreizējā gultnē? Tad nu vērojot sēņotājus, tapa aptuvens nākotnes vidusmēra cilvēka portrets: izplūdusi, nenosakāmas formas masa, kurai VARBŪT ir divas rokas, visdrīzāk ir trīs pirksti uz katras no tām: viens, lai pabakstītu degunu, nospiestu kādu podziņu vai norādītu uz to, ko viņš grib iegūt savā īpašumā; otrs – nu laulības gredzenam varbūt? ...principā jau pietiktu ar diviem pirkstiem, bet trešo vajag tādēļ, lai būtu VIDĒJAIS pirksts, ko „izvilkt”, kad nepieciešams parādīt savu attieksmi pret sev netīkamām lietām. Turklāt visdrīzāk vismaz viens pirksts ir pieņēmis pudeles kakliņa formu, lai to vieglāk satvert... un pārmet pār plecu. Tad vēl ir galva, kurā ielūkojoties pa vienu ausi, caur otras auss atveri var redzēt to, kas

4. attēls. „Smēķēšana grūtniecības laikā kaitē Jūsu bērnam”. ...cilvēka, kurš nometa šo paciņu, vecāki noteikti smēķēja – abi un daudz! Kaitējums smadzenēm ir nodarīts pēc pilnas programmas.

notiek otrā pusē, jo smadzeņu pa vidu, protams, nav... Pie pēcpuses ir pieaugusi automašīna, kas jau sen aizstāj kāju rudimentus – tā ir evolūcija, mani draugi. Jā, tik tiešām, sēņotājs nevar nolikt mašīnu ceļmalā un iesoļot mežā „bez riteņiem”... labāk ir braukt iekšā un sēņot no mašīnas – sēnes jau arī tā var pamanīt,

5. attēls. „Сделал Дело – гуляй смело!” Jā, nu neko piebilsts: tā arī šīs pudeles saimnieks ir darījis.

„striļ” sēnes – visi laimīgi - mežs tīrs, auto izplūdes gāzes atmosfērā nenonāk, varenā „mednieka” instinkts apmierināts un saimnieka tauku slānis vēl jo vairāk. Un galu galā sēnes jau tik pat netiek lasītas ēšanai, jo Makdonalds vienmēr būs pa ceļam uz mājām un alus pudeli jau nu meža zemeņu ievārījums aizstāt nespēs nekad. Modernā sēņotāja domu gājiens: „Galvenais ir princips, nevis būtība. Galvenais ir pastāstīt draugiem, ka bijām sēnēs, protams, neaizmirstot piebilst, ka jaunais džips pa naceļiem iet fantastiski – sūnas, baravikas, zaķīši un aizvēsturiskie sēņotāji-kājāmgājēji lido pa labi un pa kreisi. Un arī superīgā GPS iekārta ir tik ideāla, ka nav nemaz jēgas auto atstāt kaut kur uz ceļa, jo pat pēc 5 stundas ilgas vizināšanās pa mežu krustām šķērsām, mēs gandrīz bez problēmām atkal atradām kā izbraukt no tā ārā. Viegli un bez piepūles. Nu sakiet, vai tad ir jēga sēņojot izmantot kājas un galvu? ...nu nav taču. Un priekš kam ēst mašīnā? ...ziniet, salons smirdēs un nospešosies. Es Jums saku – labāk visu atstāt mežā, jo tur tāpat mēs visdrīzāk neatgriezīsimies – nākamgad brauksim „sēņot” citur. Un vispār – tāpat viss ir piemēslots.”

Visbeidzot ir arī vēl kāds jautājums, kas īsti nedod mieru, lai gan pēc būtības tādu vispār nebūtu jāuzdod: kam būtu jā rūpējas par tīrību mežos un ceļmalās? ...Ādažu novada vadībai? Poligona administrācijai? Kam? ...šis jautājums tiešām mulšina, jo pat vislatvijas talkas dienās sēņotāju „aplaimotajās” vietās neieradās neviens talcinieks/sētnieks, kuru būtu sūtījusi/deleģējusi/saorganizējusi novada domes vadība vai poligona vadība vai kurš nu ir tas atbildīgais. ...cik man zināms, par ceļmalu tīrību novadā atbild novada dome. Kā ar mežiem? Latvijas valsts meži vai novada dome? Nemācēšu pateikt, bet kāds taču atbild!

Kā jau sākumā minēju, šādu „vainīgo” meklēt gan ārkārtīgi negribas un nav pareizi, jo pēc būtības ne jau kādai iestādei būtu jāatbild par tīrību mežos vai jebkur citur. Par to jāatbild katram cilvēkam pašam.

Esiet patiesi mīļi gaidīti ciemos – Ādažu novada labākajās sēņošanas vietās – Ilķenē, „Leiputrijas” apkārtnē... ..mīļi gaidīti visi īstenie SĒŅOTĀJI (lūdzu, nejaukt ar „MĒSLOTĀJIEM”, „TUSĒTĀJIEM” un „MEŽA RALLIJA DALĪBNIEKIEM”).

turklāt nekas cits neatliek, jo tas ir vienīgais veids kā izvairīties no nāvējošajām ērcēm, žņaudzējčūskām un augiem-cilvēkēdājiem, kas uzglūn ik uz stūra. Turklāt starp kokiem ir pietiekami lielas atstarpes, lai ar auto izbraukātu kur vien tīk. Es vispār domāju, ka sēņotājus vajadzētu likt amatos Satiksmes Ministrijā, jo pēdējo pāris gadu laikā, pat neskatoties uz ekonomisko krīzi, viņi ir spējuši sataisīt tik daudz jaunu ceļu Ādažu novadā, cik visā pārējā Latvijā nav sataisīts visas atjaunotās valsts laikā kopš 91. gada! To vajag prast! ...žēl gan, ka jaunie ceļi top tikai mežu teritorijās.

Jā, grūti risināma problēma: kā lai mūsdienu cilvēks apvieno sēņošanu, nenodarot pāri savam slinkumam un tieksmei uz pakaļas deldēšanu? Varbūt uztaisīt sēņošanas kompjueterspēli: sēdi pie ekrāna, grauz čipsus, dzer alu un

„striļ” sēnes – visi laimīgi - mežs tīrs, auto izplūdes gāzes atmosfērā nenonāk, varenā „mednieka” instinkts apmierināts un saimnieka tauku slānis vēl jo vairāk. Un galu galā sēnes jau tik pat netiek lasītas ēšanai, jo Makdonalds vienmēr būs pa ceļam uz mājām un alus pudeli jau nu meža zemeņu ievārījums aizstāt nespēs nekad. Modernā sēņotāja domu gājiens: „Galvenais ir princips, nevis būtība. Galvenais ir pastāstīt draugiem, ka bijām sēnēs, protams, neaizmirstot piebilst, ka jaunais džips pa naceļiem iet fantastiski – sūnas, baravikas, zaķīši un aizvēsturiskie sēņotāji-kājāmgājēji lido pa labi un pa kreisi. Un arī superīgā GPS iekārta ir tik ideāla, ka nav nemaz jēgas auto atstāt kaut kur uz ceļa, jo pat pēc 5 stundas ilgas vizināšanās pa mežu krustām šķērsām, mēs gandrīz bez problēmām atkal atradām kā izbraukt no tā ārā. Viegli un bez piepūles. Nu sakiet, vai tad ir jēga sēņojot izmantot kājas un galvu? ...nu nav taču. Un priekš kam ēst mašīnā? ...ziniet, salons smirdēs un nospešosies. Es Jums saku – labāk visu atstāt mežā, jo tur tāpat mēs visdrīzāk neatgriezīsimies – nākamgad brauksim „sēņot” citur. Un vispār – tāpat viss ir piemēslots.”

6. attēls. Kāpēc staigāt kājām gar ceļmalu, ja var BRAUKT gar ceļmalu?

7. attēls. „Vuūu! Tik daudz sēņu! Tas ir jānosvin. Šampanieti visiem!”

Tīras dabas cienītājs,
Agris Perro